GAZETA KRAKOWSKA

Nro 76.

z KRAKOWA dnia 23 WRZESNIA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 15 Września.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Jmć Postanowieniem z dnia 16/28 Sierpnia r. b. nayłaskawiey mianować raczył JPana Filipa Kincla, Doktora Medycyny, Lekarzem Zamku Królewsko-Warszawskiego.

Dnia 11 b. m. w święto Imienin J. C. M. Wielkiego Xięcia Alexandra, Następcy Tronu, iako też w doroczną uroczystość Urodzin J. C. M. W. Xiężniczki Olgi, odbyło się w Kościele Metropolitalnym Sgo Jana sołenne nabożeństwo, celebrowane przez JW. JX. Dzięcielskiego, Biskupa Lubelskiego, Senatora Królestwa, w obec wszelkich Władz Rządowych. Wieczorem oświecono domy.

JW. Sumorokow, tayny Radca i Senator Państwa Rossyyskiego, przybył do tuteyszey stolicy.

Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu.

W dopełnieniu postanowienia Rady Administracyyney z dnia 17go Lipca 1827 roku Nro 42,622 podaie do publiczney wiadomości tych, których to dotycze, iż w zamiarze ułatwienia możności uiszczenia się z należytości Skarbowych, papiery Skarbowe nie tylko z rodzaiów ustawą Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 9go Lipca 1825 roku obiętych, ale i wszelkie dowody Kommissyi Centralney Likwidacyyney dotąd wydawane, i następnie wydawać się maiące, przyymowane będą na kompensatę wierzytelności Skarbowych, tak z czasu Rządu Pruskiego, Austryiackiego i Xięztwa Warszawskiego po dzień ostatni Maia 1815 roku, iako też z Epoki Królestwa Polskiego od 1go Czerwca 1815 roku do ostatniego Grudnia 1821 roku zalegaiących, a mianowicie:

a) Za podatki gruntowe w pieniądzach lub naturaliiach winne.
b) Za podatki od mieszkań i zabudowań.
c) Za podatki osobiste.
d) Za dochody niestałe.
e) Za zaległości z kar Sądowych Policyynych, Administracyynych i innych przypadkowych.
f) Za dochody z dzierżaw, czynszów, laudemiów, dymidiów, tercet, kwart, oraz z lasów Rządowych, tak z wyroków Delegacyi Administracyyney, iako i z obrachunków przez Władze Skarbowe z późnieyszey Epoki zrobionych.

g) Za należności ze sprzedaży przez Rząd Austryiacki dóbr Rządowych.

h) Za wszystkie w owych Epokach corocznie uiszczać się powinne opłaty lub składki do Skarbu na potrzeby Rządowe, i

i) Za defekta rozmaite.

Każdy zatem z dłużników Skarbowych maiący chęć zaspokoienia papierami przypadaiącą od niego należytość, z takowemi do właściwych Kommissyów Woiewódzkich zgłosić się może.

W Warszawie dnia 8 Sierpnia 1827 r.

Z polecenia Ministra Prezyduiącego
Radca Stanu: A. *Brocki*.
Sekretarz Jeneralny, *Kruszyński*.

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez dwóch Kuponów białych.

Przedaiący żądaią	zł. —	gr. —
Kupuiący ofiaruią	— 83	— 10

Istotnie nie przedano.

W Warszawie dnia 13 Września 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z Petersburga d. 17 Sierpnia. D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Wczoray o godzinie 9tey z rana J. C. M. Wielka Xiężna Helena powiła szczęśliwie Córkę, którey dano imie Katarzyna.

Wiadomość o tym wypadku ogłoszono natychmiast mieszkańcom stolicy tuteyszey wystrzałami działowemi 201 razy z szańców twierdzy.

Dziś rano, w Kaplicy pałacu Taurydzkiego, w obecności N. Cesarza Jmci, N. Cesarzowey Matki, i J. C. M. Wielkiego Xiążęcia Michała, śpiewano *Te Deum* na podziękowanie Wszechmocnemu za szczęśliwe rozwiązanie J. C. Mości Wielkiey Xiężney. Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Jenerałowie, Dwór i Ciało dyplomatyczne znaydowali się na tey uroczystości.

Wieczorem miasto było oświecone.

W celu zachęcenia robienia łodzi brzegowych na morzu Azowskiem, artykuł 11 ustawy względem otwarcia portu Kerczeńskiego, potwierdzony dnia 10 Października 1821, przez Błogosławioney pamięci N. Cesarza Alexandra, przepisuie: — "że będzie „ tymczasowie przeznaczona summa 150,000 „ rubli, z którey Minister skarbu wydawać „ będzie do 2000 rubli w tytule pożyczki, „ bez procentu na lat cztery, każdemu ku„ pcowi Rossyyskiemu, lub też osobie z ia„ kiegokolwiek stanu, którzy chociaż pozba„ wieni funduszów swobodnych, będą ie„ dnak mogli złożyć kaucyią na wypłatę, a „ którzyby za pomocą tey pożyczki, obo„ wiązali się zbudować w ciągu dwóch pier„ wszych lat od tego terminu, łódź brze„ gową, kształtu i wielkości, iaka będzie „ oznaczona. „ Przez postanowienie pod dniem 28 zeszłego Czerwca, uczynione na przełożenie Radcy Taynego, Hrabiego Pahlena, sprawuiącego obowiązki Jenerała-Gubernatora prowincyy Nowey-Rossyi i Bessarabii, N. Cesarz Jegomość oddawszy tę rzecz do rozważenia Komitetu Ministrów, raczył rozkazać powiększyć do 4000 rubli pożyczki, przeznaczone na ten cel i pod temiż warunkami, każdemu z pożyczaiących, wkładaiąc obowiązek na władze mieyscowe, czuwania naypilnieyszego, aby te pożyczki były użyte na budowanie łodzi brzegowych, i punktualnie w terminie opłacane zostały.

Po rozbiciu się okrętu Rossyyskiego Berezyna dnia 5 Października r. z. pomiędzy

wyspa Zante, a przylądkiem Spartivento, osada i podróżni, w liczbie 21 osób, zostali przyięci od Kapitana Oliviera, dowódcy kupieckiego statku Francuzkiego Nawiedzenia, który ich przewiózł do Messyny. Uwiadomiony o tym wypadku Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość, raczył przesłać temuż Panu Olivierowi medal złoty, na znak Swoiego Wysokiego zadowolenia z czynu ludzkości, którego on w tey okoliczności dowód okazał.

Donoszą z Bukarestu pod dniem 17tym Lipca: — "Gromady szarańczy, nakształt chmur grubych, osiadły temi dniami w okolicach naszego miasta, ciągnęły one z Multan i wedle kierunku wiatru, pomknęły się ku Dunaiowi przez powiaty: Igłowski i Włatski. S częściem ukończone iuż były żniwa; zostaie tylko na pniu maiz, który wiele ucierpi w tey prowincyi, iako też za Dunajem; ieśli tylko szarańcza nie potopi się w tey rzece, którey nadzwyczayny wylew, okrywa teraz wielką przestrzeń kraiu."

Z Paryża d. 8 Września.

W Poniedziałek o godzinie w pół do szóstey z rana udał się Król w podróż do St. Omer. W powozie siedzą z J. K. M. Xiążęta Polignac, Blacas i Luxemburg. Ministrowie spraw wewnętrznych i woienny, iako też Dyrektor jeneralny poczt Margr. Vaulchier wyiechali dniem pierwey do Soisson. We wsiach, przez które Król przeieżdża, wystawione są bramy tryumfalne; prezydenci oczekuią na granicy swego powiatu na Monarchę i odprowadza go gwardyia mieyscowa. Gdzie są kościoły dzwonią we dzwony i przed kościołami duchowieństwo przyymuie J. K. M. Po miastach, których domy przybrane są kwiatami, i t. d. witany iest wystrzałami z dział, oddawaniem kluczów, radosnemi okrzykami, i t. d. Wszędzie, którędy przeieżdza ciśnie się lud dla widzenia go.

Onegday otworzony tu został w sali Odeonu nowy Angielski teatr sztukami: "Rywale przez Sheridana," i "Humor szczęścia."

Podług ostatnich doniesień z Stambułu Hr. Ferning, szwagier naszego Posła przy Porcie, powrócił do stolicy. Obiechał Egipt aż do granic Nubii, Archipelag i Grecyią. Przy wysiadaniu z okrętu w Stambule był tak szczęśliwy, że uratował życie młodey Turczynce, córce znakomitego Turka, która wpadła w morze i iuż ią woda unosiła. Czyn ten ludzkości zrobił tem większe na Muzułmanach wrażenie, iż Hrabia wystawił sam siebie w tym razie na niebezpieczeństwo.

Sławny Perkins podał akademii umieiętności wzór nowo wynalezionego przez siebie parowego kotła, który skuteczniey odpowiada swoiemu przeznaczeniu, taniey od zwyczaynego kosztuie i mniey niebezpieczeństwem grozi. Kommissyia z 6 Akademików roztrząsa ten wynalazek.

P. Eynard w liście datowanym w Paryżu dnia 6 Września 1827 donosi związkom Niemieckim i Szwaycarskim za Grekami, że podług listu Hr. Viario Capodistrias z Korfu pod dniem 8 Sierpnia, Grecy unoszą się radością z powodu zawartego pod dniem 6 Lipca traktatu, a Turków w Albannii ogarnia smutek. Cochrane zabrał Turecką korwetę o 24rech działach i iedną galerę. (O tem nadeszło urzędowe doniesienie do Korfu). Nieład w Nauplii ustał. Pułkownik Heideck mianowany iest dowódcą w cytadelli Palamedes. Flotta Francuzka, która pokazała się na wysokości Korfu, połączy się z Angielską i ku końcu Sierpnia przybędą na Archipelag. Chwila oswobodzenia Grecyi, pisze P. Eynard iest bliską, wszelako nie należy zaniedbywać wspierania Gre-

)o(

ków żywnością. Trzy wielkie Mocarstwa z ukontentowaniem patrzeć będą na tę ofiarę dla ludzkości.

Z Rzymu d. 30 Sierpnia.

Dnia 27 Lipca z rana umarł tu Kr. Bawarski Poseł przy Stolicy S. Kardynał Kazimierz Haeffelin w 91 roku życia na gorączkę nerwową. Urodził się dnia 12 Stycznia 1737 r. był Bibliiotekarzem Królewskim, potem został na Biskupa Chersonesu, a w dniu 6 Kwietnia na Kardynała wyniesiony i uczynił Monarsze swoiemu ważne usługi.

Dnia 13 b. m. umarła tu Marya Orsi di Masca w r. 106 życia. Słuch, wzrok i przytomność zmysłów zachowała aż do zgonu.

W Palermo czuć się znowu dało dnia 14 b. m. lekkie wstrząśnienie ziemi.

Z Barcelony d. 27 Sierpnia.

Berga iest zupełnie przez Agravidos oblężoną. Wczoray poszły ztąd woyska Królewskie dla oswobodzenia tego miasta. Kontrybucyie i mordy ciągle trwaią. Pod Manresa ieden właściciel domu, wraz z 6 służącemi życia pozbawiony został. Osiedli w Arragonii i dawney Kastylii kupcy zaprzestać musieli swoich czynności, ponieważ mieszkańcy mieli ich w podeyrzeniu o porozumiewanie się z buntownikami. Były Intendent policyi Enriguez skazany został na wygnanie do Asturyi. Toż samo mówią i o Jenerale kapitanie. Ten mimo częstego zgłaszania się do Ministerium nie odebrał żadnych rozkazów względem środków przeciw buntownikom. Mieszkańcy cierpią dużo na tym stanie rzeczy, i trudno dowiedzieć się prawdy, gdy listy i Gazety milczą. — Chociaż dotychczasowa policyia iest zniesiona, buntownicy nie złożyli iednak broni, i żądaią przywrócenia Inkwizycyi. Niektórzy dowodcy band posiadaią iuż nawet jazdę. Villela otrzymał z Francyi przez dolinę Aran znaczną liczbę koni, a Ballester zakupić kazał w Perpignanie 200 zupełnych rzędów na konie. Przy Huesca (w Arragonii) pokazuie się nieiaki Tena z dwiema bandami; inna gości w okolicy Walencyi. Uznano potrzbę uzbroienia dawney milicyi dla obrony zagrożonych miast, co dowodzi, iż rzeczy doszły do ostateczności. Jenerał Ramagosa uczynił niedawno przełożenie przeciw postanowieniu mieszkańców Terresy bronienia swego siedliska, gdyż wiadoma iest ich przychylność do konstytucyi. Od Vich aż do naszego miasta snuie się mnóstwo małych band. Kompania 3go pułku pieszego, która wczoray udała się do Granoller, miała podczas drogi kilku ludzi ranionych. To przypomina czasy woyny o niepodległości, (za Bonapartego) podczas którey z krzaków strzelano do przechodzących Francuzów, a nigdy nie schwytano złoczyńcy. Wczoray zabrali powstańcy 6 koni pocztowych. W Olot tworzy się bez żadney przeszkody zbroyna banda.

Z Madrytu d. 27 Sierpnia.

Onegday obchodzone były u Dworu imieniny Infantki Ludwiki Karoliny. Król ciągle cierpi boleść podagry i sądzą, iż Dwór z chłodnego Ildefonso przeniesie się do Eskurial. Tegoż dnia odbyła się gabinetowa rada pod przewodnictwem Króla, na którey znaydował się także Xżę San Carlos. Po iey ukończeniu wyprawiono gońców do Lizbony, Paryża, Londynu i Barcelony, a nazaiutrz rano czwartego do Drezna. Stronnictwo Apostolskie żądało wyraźnie przywrócenia Inkwizycyi; lecz Król miał to żądanie odrzucić.

Słychać tu o zaburzeniach w wielu częściach państwa. Pod Daroca (w Arragonii)

w Nawarze, tudzież w górach Rondy widzieć się daią podeyrzane poruszenia. Buntownicy zaś Katalonii zabieraią wszystko co im pod oczy padnie. Jedna z ich band odwiedziła miasteczko Casteltorsol. Nawet twierdze nie sądzą się bydź względem nich bezpiecznemi. Mała osada w Vich stoi ustawicznie pod bronią, aby nie była od 600 wieśniaków snuiących się w okolicy napadniętą. W Geronie była wielka trwoga, gdyż buntownicy postąpili aż pod bramy i do niey strzelali. W wąwozie pod Monserrat banda Carajola uderzyła na 20 pieszych i 18 konnych żołnierzy i kapitana i 3 żołnierzy zabiła. W kilka dni atoli potem został Carajol pobity. Jep del Estanys został przez Jenerała Manso aż do granicy Francuzkiey odparty. Do Barcelony przybywa coraz więcey ludzi. W wydaney odezwie obiecuią buntownicy każdemu, który się pod ich chorągwie zaciągnie, ieżeli należy do Blancos (serviles) po 6, a ieżeli do Negros (liberales) po 5 realow żołdu. Zgoła zdaie się nie zbywać im na pieniądzach. Wszyscy byli officerowie, których znaczna liczba ma się przy nich znaydować, zapewnione maią swoie stopnie i żołd. Gdy gdzie przybędą naypierwszym ich wykrzykiem iest: niech żyie wiara! Prawie przy każdey bandzie znayduią się zakonnicy i Xięża swieccy iako kapelani. Trzy gatunki monety znayduią w Katalonii w obiegu: ieden z wizerunkiem Infanta Don Carlos i napisem Karol V. król Hiszpanii; drugi z Tiarą i napisem: Luys Carlos S. M. P. a trzeci nakoniec z znakami Inkwizycyi i wizerunkiem Archanioła. W Arragonii maią za sobą potężne stronnictwo. Dnia 12 zbliżyła się banda do miasteczka Mesquinenzy, i stoczyła potyczkę z oddziałem tameczney osady, przyczem 7 ludzi z ostatniego poległo. Do miasta nie poważyli się iednak wniyść buntownicy.

Wczoray przybył tu goniec z Paryża, który blisko 100 godzin drogi kołować musiał, i udał się zaraz do Ildefonso.

Z Lizbony d. 22 Sierpnia.

Don Antoni da Silva młodszy, z Fernambuku, przybył tu na Konsula jeneralnego Brazyliyskiego, w mieysce odwołanego d'Oliveira Mendes Almeida. Nowy Nuncyusz Papiezki Giuliani przybył tu wczoray w wieczór z Genui. Wczoray przybyła tu także Angielska fregata Lyra z pismami do Admirała i Posła Angielskiego. Do Miranda przybyło przed 14 dniami uszłych z woyska Hiszpańskiego ieden jenerał, ieden porucznik i 20 żołnierzy. Przed 8 dniami pochwycono przy Lamego dowódcę zbroyney kupy, który rozkazał wykrzykiwać: niech żyie Krol Don Miguel!

Wszystkie prawie woyska Angielskie skupione są w okolicach Cintry i Mafry, z czego lud okazuie nieukontentowanie.

Z Londynu d. 4 Września.

Nakoniec wakuiące mieysca w Ministerium są zapełnione i to iest ostatecznie urządzone. Na wczorayszey tayney radzie w Windsor odebrali pieczęcie P. Huskisson wydziału osadniczego, a P. Herries kanclerstwa skarbowego, zaś P. Karol Grant mianowany został Prezesem Izby handlowey i Podskarbim siły morskiey. Gabinet składa się więc teraz z następuiących 15 osób: Lorda Godericha, pierwszego Lorda i P. Herries kanclerza skarbu; Lorda Dudley, Ministra spraw zagranicznych; P. Huskisson, Ministra osad i woyny; Margr. Landsdowne, Ministra spraw wewnętrznych; Margr. Anglesea, Jenerała artylleryi; Lorda Lyndhurst, Lorda Kanclerza; Xcia Portland, Prezesa Rady tayney; Hr. Carlisle, W. Pieczętarza; P. Grant,

Prezesa Izby handlowey i podskarbiego siły morskiey; P. C. W. Wynn, Prezesa kontroli bióra Wschodnich Indyy; Lorda Palmerston, Ministra woiennego; Lorda Bexley, Kanclerza Xięztwa Lankasterskiego; P. Tierney, Mennicarza; P. Sturges Burne, W. Leśniczego.

Eskadra przeznaczona na doświadczenia wkrótce uda się znowu na morze i zabierze niektóre za granicę przeznaczone rzeczy.

Xżę Liewen wyprawił onegay gońca do Petersburga.

— Dnia 8 —

Hr. Ofalia, nadzwyczayny Poseł Hiszpański miał dnia 1go czynność z Lordem Dudley w wydziale spraw zagranicznych, a dnia 4 Posłowie Niderlandzki i Sardyński.

P. Frankland Lewis został podsekretarzem stanu po P. Herries. P. Grant ieszcze niema następcy.

Gazeta Goniec oświadcza, iż ani J. K. M. ani iego Ministrowie nie mieli wcale zamiaru oddalić się od zasad Canninga. Nowe Ministerium, dodaie, zakończy ośmiomiesięczną przerwę w sprawach politycznych, do czego przyłożyło się niemało obięcie na nowo przez Xcia Wellingtona dowództwa nad woyskiem.

Podpisy na pomnik dla Canninga w Liwerpoolu wynoszą już o! 2500 Fs. [illegible]ama rada miasta przeznaczyła na ten cel z kassy mieyskiey 500 Fs.

Towarzystwo do rozszerzenia wiary Chrześciańskiey pomiędzy Żydami odbyło dnia 4go b. m. osmą rocznicę swego założenia. W ostatnim roku rozdało 500 Biblii, 500 Exemplarzy nowego Testamentu, i przeszło 1000 objaśnień Pisma Sgo. Towarzystwo utrzymuie 33 Missyonarzów, pomiędzy któremi 10 nawróconych Żydów, w Hollandyi, Polsce, Niemczech, Egipcie, Smirnie i Madrycie.

Cała summa, którą kommissarze na umorzenie długu w bankach złożyli, wynosi 7,833,359 Fs. po 3 od sta, a 6,903,229 Fs. po 3½ od sta prowizyi.

W Portugalii oczekiwane iest wkrótce przybycie Infanta Don Miguel, i słychać, iż dnia 3go b. m. urzędowa osoba udała się z Londynu do Wiednia, która temu Xciu towarzyć będzie do Lizbony. Niewiadomo ieszcze czyli przez Anglią lub Hiszpanią poiedzie; tuteysi Portugalscy kupcy spodziewaią się, że przez Anglią.

Kapitan Andres, wydał ciekawy opis swey podróży przez południową Amerykę. W Potosi stawiony był przed Oswobodcą Boliwarem, którego mieni bydź poważnym i surowym człowiekiem.

Znani z dobroczynności Lord i żona iego Farnham w Irlandyi dali niedawno obiad dla wychowuiących się w ich dobrach 1370 dzieci.

Gazeta Baltimorska pod dniem 31 Lipca zawiera następuiącą odezwę Boliwara, którą dnia 4go Lipca z Karakas przed swoim odpłynieniem do Kartageny wydał: "Wenezuelanie! Wasze głosy powołały mnie do Kolumbii, ażebym przywrócił porządek i iedność. Naypierwszą dla mnie iest powinnością poświęcić się kraiowi, w którym się urodziłem, dla pokonania iego wrogów. Zaszedłem do nayodleglejszych granic Ameryki; lecz wszystkie moie czyny miały za cel wolność i sławę Wenezueli i Karakas; ta myśl była słuszną i dla tego nie wzdrygam się publicznie ią wyznać. Uratowałem Kolumbią i Amerykę, ponieważ wasz los połączony był z losem półkręża Kolumba.

Lecz nie sądcie, iż oddalam się od was w zamiarach wymienienią się; nie dla powiększenia mey władzy udaię się do innych prowincyy Rzeczypospolitey, ale dla zabronienia do was przystępu woynie domowey, która ie niszczy. Nie żądam wcale godności Prezydenta, którey mi wielu Kolumbianów zazdrości, i przyrzekam wam, iż iak tylko zbierze się wielka narodowa konwencyia i dobroczynny swóy wpływ rozwinie, zobaczycie mnie napowrót w kraju moich oyców, braci i przyiaciół, przykładaiącego się do ulżenia cierpień, nieodzownych towarzyszek woyny. Mieszkańcy Karakasu! Jako obywatela waszego miasta, całą moią ambicyią będzie zachować szanowny ten tytuł, a żyć pomiędzy wami iako prywatny człowiek moią rozkoszą i sławą.,,

Z Rio-Janeiro d. 5 Lipca.

Wzystkich tu tem więcey zadziwia, że woyna z Buenos-Ayres tak prędko zakończoną została, zwłaszcza, iż głoszono, że Cesarz w przyszłey kampanii stanie na czele woyska. Wszyscy zatem spodziewali się dalszey woyny, gdyż niespodziewanie Poseł od Buenos-Ayres przybył z propozycyią pokoiu, Jakkolwiek to było niespodziewanem, tem więcey zadziwiło, że Cesarz przyiął propozycyie od Buenos-Ayres; pokóy został więc podpisany i nad rzekę Plata do zatwierdzenia posłany. Teraz dopiero rozchodzi się wieść, że Cesarz odebrał nieprzyiemne doniesienia z Portugalii, i to, co tam swoią ręką zbudował, zagrożone było obaleniem. Kilkanaście dni zdawał się bydź Cesarz bardzo zamyślony; woyna z Buenos-Ayres stała mu na zawadzie, bo przekonany był, że konstytucyia Portugalska utrzymać się nie może, ieżeli iey na pomoc nie pośpieszy. W takich okolicznościach przybył od Buenos-Ayres Poseł i Cesarz zrucił natychmiast z swych bark ciężar. Od tey chwili zaczął wybadywać nay więcey wpływu w stolicy maiących mężów względem swey do Europy podróży, co wkrótce rozeszło się w publiczności. Cesarz z wielką roztropnością postąpił; do powodów swey podróży dodał, iż chce przywieść Brazyliyskim swoim poddanym Cesarzową, jakoż rozpoczęte w tey mierze zostały z iednym z Niemieckich Dworów układy. Poczyniono iuż przygotowania do podróży, gdy zawinął do portu bryg z ważnemi pismami z Lizbony, zapowiadaiącemi śmierć Rejentki Infantki Izabelli Maryi. Tak przynaymniey głosiło pierwsze doniesienie w całem mieście i wielką zrządziło trwogę. Później dowiedzieliśmy się, że Infantka nie umarła, ale przy odpłynieniu bryga zaopatrzona iuż była SS. Sakramentami i nie wróżono iey życia. Na tym okręcie przybyło wiele listów i Gazety Lizbońskie, które tę smutną wiadomość potwierdziły. Był to nowy kłopot dla Cesarza, któremu nadewszystko miłą iest siostra i Portugaliia. Ronił łzy; lecz w krótce przywołał na pomoc zwykłe swoie męztwo i postanowił zmienić wszystkie swoie plany. Dla wykorzenienia wszystkich cierpień Portugalii, poiednania stronnictw, zapobieżenia dalszym kabałom i okazania oraz Brazylijanom, iż chce im słowa dotrzymać, inne wcale przedsięwziął postanowienie. Kazał zaprzestać przygotowań do podróży i na przypadek śmierci Infantki, lub złożenia iak sobie życzy dla choroby Rejencyi, mianował brata swoiego Infanta Don Miguel Rejentem Portugalii. Infantka oddawna oświadczyła odsunąć się od rządów; tak, iż czyli umrze lub żyć będzie, Infant Don Miguel będzie wkrótce Rejentem Portugalii. Jeden tylko włożony iest na niego obowiązek, aby utrzy-

miał nadaną przez Cesarza Portugalii konstytucyią lub iak ią w czasie Stany rozwiną.

Rząd Buenos-Ayres zatwierdził traktat pokoiu, chociaż nienadeszła tu ieszcze o tem urzędowa wiadomość. Działowa łódź Buenos-Ayres osadzona 28 Anglikami i kilka innych okrętów przeszły do eskadry Brazylijskiey.

Majora Schäffer, który sprawuie iuż interessa Brazylijskie przy Dworach Hanowerskim, Meklenburgskim, Oldenburgskim, iako też przy wolnych Hanseatyckich miastach, postanowił Cesarz upoważnić także przy seymie związku Niemieckiego w Frankforcie.

Margrabina Santos popadła w niełaskę u Cesarza, z czego wszyscy się cieszą.

Od brzegdu niższey Elby dnia 11 Sierpnia.

Wielki Xżę Meklenburgski zwołał do Rostoka Seym konwokacyyny, który trwać tylko ma dni ośm.

Dnia 29go Sierpnia przepłynęły około Kopenhagi 3 Rossyyskie fregaty z morza północnego na Baltyckie.

Kr. Duński Poseł przy Dworze Pruskim, Hr. Rewentlow, przybył z swoią małżonką dnia 31 Sierpnia do Kopenhagi.

Gruntowe podatki w całey Norwegii wynoszą tylko rocznie 420,000 species talarów; miasta płacą 80,000, a wsie 340,000.

Naczelny Kommissarz rządowy Elmquist w Aarhuns wezwał współziomków do składek dla nieszczęśliwych Greków.

Z Stambułu d. 9 Sierpnia.

(Z Gazety powszechney.)

Do dnia dzisieyszego nie zostało ieszcze podane Porcie ultimatum trzech Sprzymierzonych Dworów względem Grecyi. Lubo powszechnie zapewniaią, że Porta obstawać będzie przy oświadczeniu swoim i ultimatum odrzuci, sądzą iednak niektórzy, że Dywan oczekiwać będzie na uskutecznienie umowionych środków, a na ówczas dopiero przyymie pośrednictwo. Tymczasem nadeszłe przez Odessę z Petersburga listy nie zostawuią żadney wątpliwości względem woli N. Cesarza Mikołaia uspokoienia Grecyi przez obraną drogę, co zdaie się nieco zatrważać Dywan. Oświadczenie P. Ribeaupierre, Posła Rossyyskiego, że czyli pośrednictwo nastąpi przez pięć, lub przez trzy, lub przez dwa lub iedno Mocarstwo, zawsze skutecznem bydź musi, uważaią za pochodzące z woli Cesarza. — Z Alexandryi donoszą ostatnie listy, że odpłynienie wielkiey wyprawy do Morei wstrzymane dotąd zostało z porady Konsula Angielskiego, a może i Francuzkiego. Słychać wszelako, iż poźniey odpłynęła; Basza dowiedziawszy się zapewne o umowie Mocarstw względem przywrócenia pokoiu, zdaie się o swoią flottę obawiać. W istocie od przybycia tey flotty zawisł wypadek teraźnieyszey kampanii, i Porta stara się uprzedzić w swych działaniach pośrednictwo Mocarstw. Jeżeli ta flotta nie nadciagnie, tedy Ibrahim Basza nie może się nawet podczas zimy w Morei utrzymać, albo przynaymniey nad brzegi cofnąć się musi. — Potwierdza się wiadomość o powstaniu w Albanii, i Reszyd Basza musiał tam z większą częścią woyska póyśdz z Attyki. Tymczasem Grecy zamiast korzystania z tych okoliczności, kłocą się pomiędzy sobą.

DODATEK DO Nro 76. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 23 WRZEŚNIA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień	godzina	Barometr z reduk: na O° z.		Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Wrześ:	god:	cali	lin:	stopnie	stop:			
	7	27	7, 937	+ 9. 8	84	Połud: Ws: słaby	Pogda z Chmur:	
	12	„	7, 560	+ 17. 4	68	Półn: Ws: słaby	Chmury	
18.	3	„	7, 046	+ 17. 6	66	„ „	Pogoda z Chmur:	
	9	„	6, 953	+ 10. 7	71	Wschodni średni	„	
	7	27	6, 062	+ 5. 2	79	Wschodni słaby	Pogoda z Chmur:	
19.	12	„	5, 534	+ 12. 7	62	Połn: Ws: średni	„	
	3	„	4, 738	+ 13. 6	61	„ słaby	„	
	9	„	4, 017	+ 6. 2	76	Wschodni słaby	Pogoda	
	7	27	3, 294	+ 3. 6	81	Wschodni słaby	Pogoda z Chmur:	
20.	12	„	2, 815	+ 14. 6	66	Północny słaby	„	
	3	„	2, 869	+ 15. 0	68	Połud: Za: średni	Chmury	
	9	„	3, 214	+ 10. 7	84	żaden	Pochmurno	
	7	27	3. 727	+ 9. 0	87	Połud: Ws: średni	Pochmurno	
21.	12	„	3. 43	+ 15 3	67	Wschodni średni	Chmury	
	3	„	3. 65	+ 13 0	77	„ słaby	Pochmurno	Deszcz.
	2	„	3. 979	+ 10 1	88	„ „	Pogoda z Chmur:	

J. *Steczkowski*, Z. A. O.

Z Wiednia d. 17 Września.

J. C. M. Arcy-Xiążę Rudolf, Kardynał i Arcybiskup Ołomuniecki, który od dwóch lat dla poratowania swoiego zdrowia używał kąpieli w Ischl, udał się tamże w pierwszych dniach Sierpnia, iuż nie dla tego, aby te kąpiele powtórzył, lecz by przepędził kilka tygodni w owey okolicy, przyiemney dla swoiego położenia, gdzie doznał dobroczynnych skutków iey kąpieli.

Zabawiwszy J. C. M. Arcy-Xiążę dni 12 zapadł na zdrowiu, a choroba tak się wzmogła, iż Arcy Xiążę według swoiey pobożności kazał się opatrzyć w dniu 19 Sierpnia SS. Sakramentami.

W ciągu choroby pogorszyły się wprawdzie symptomata i podawały drogie życie J. C. M. Arcy-Xięcia w niebezpieczeństwo, iednakowoż naygorętsze modły do Boga dawcy wszelkiego dobra, o wyzdrowienie tego w powołaniu swoiem trudnego do naśladowania Pasterza i czynna pomoc lekarzy, niebawem tak korzystnie zmieniły chorobę, że niebezpieczeństwo zupełnie oddalone, i wydawania codziennie od dnia 3 b. m. buletynów zaniechano. Podług dalszych wiadomości J. C. M. Arcy-Xiążę tak pomyślnie przychodzi do zdrowia, że około dnia 21 b. m. spodziewa się powrócić do Wiednia.

Z Bruxelli d. 7 Września.

Słychać, iż J. Królewicowska M. Xżę Oranii uda się ztąd prosto do Lill, dla ziechania się tam z N. Królem Francuzkim i udania się razem do St Omer.

Nasz nadzwyczayny Poseł przy Stolicy S. Hr. Cellis spodziewany tu iest napowrót między 9 i 12 b. m.

Poseł Francuzki przy Dworze naszem, Vicehrabia d'Agoutt, poiechał do Lill.

W tych dniach przebiegł tędy goniec Austryiacki z Londynu do Wiednia.

Z Amsterdamu donoszą, iż to miasto za starannością N. Króla postawione zostało w stanie, iż zaczena spłacać swe długi.

Podług iedney z gazet tuteyszych Infant Don Miguel, który ciągle bawi w Baden przy Wiedniu, ku końcowi bieżącego miesiąca uda się do Paryża.

Dnia 3go b. m. założony tu został węgielny kamień na wielkie kryminalne więzienie z którym połączone będą rozmaite warsztaty i zakłady do pracy.

W ciągu z. m. zawinęło do portu Antwerpskiego 85 obcych kupieckich okrętów.

W przeszłym miesiącu Sierpniu umarło tu 311 osób, a urodziło się tylko 272 dzieci. W Grenindze umarło w ostatnim tygodniu 39 osób (o 11 więcey niż w przeszłym) a urodziło się tylko 13 dzieci.

W osadzie Antwerpskiey panuie tego lata febra, i w tey chwili choruie na nią 750 żołnierzy.

Anglija zakupuie teraz wiele koni w prowincyi Geldryi.

Kollegium filozoficzne w Lowaniom zaczena zakwitać. W roku szkolnym 1826/27 znaydowało się tam 265 uczniów (o 85 więcey niż w roku zeszłym.)

Od brzegów Menu d. 10 Września.

N. Król Bawarski oczekiwany iest w Biberich, rezydencyi Xcia Nassau, na wielkie łowy, i przy tey okazyi odwiedzi także Frankfort.

Baron Rothschild w Frankforcie dał dnia 6 b. m. dla przybyłego do tego miasta nadzwyczaynego Posła i pełnomocnego Ministra N. Króla Pruskiego przy Dworze Hanowerskim, Hr. Grotte, wielki obiad. Do tegoż miasta przybyli z Petersburga Kr. Francuzki Poseł przy Ces. Rossyyskim Dworze, Hr. Ferronays i Hr. Polier, a przeiechał przez nie Kawaler Perino, iadący z nadzwyczaynemi zleceniami od Cesarza Brazylii do Wiednia.

Z listów z Wiednia rozeszła się w Frankforcie wieść, że dwa korpusy Tureckiego woyska ciągną dla osadzenia Xięztw Multan i Wołoszczyzny. Gazeta Frankfortska donosi także z prywatnych doniesień z Wiednia, że

JO. Xżę Kanclerz stanu Metternich zaślubił się w Ratysbonie z Hrabiną Leikam.

Sukienne fabryki w Pruskim cyrkule Reńskim coraz bardziey zakwitaią. Wzrastaią niemniey fabryki żelaza i stali, a rękodzielnie iedwabne w Krefeld tak dalece się ulepszyły, iż ich aksamit przenoszony nad robiony w innych kraiach.

Fabryka koronek P. Crespel Destombes w Lill zatrudnia przeszło 4000 robotnic. Cena funta iego koronek zamieniła się od 2400 do 12000 franków. P. Ternaux w różnych swoich fabrykach zatrudnia przeszło 5000 robotników. Posiada fabryki w Paryżu, St. Quen, Reimsie, Sedanie i utrzymuie 5 zakładów w Louviers i Elbeuf.

W Genewie oczekiwany iest za kilka dni Hr. Capodistrias w swey podróży do Grecyi. Obecni tam Grecy chcą dla nowego swoiego Prezydenta, w którego ręku znaydować się może przyszły los Grecyi, wyprawić ucztę, lecz on iey pewnie nie przyymie.

Gdy gwardyia Szwaycarska w Paryżu dowiedziała się o pogorzeli w miasteczku Frutigen, otworzyła między sobą składkę i posłała pogorzelcom 1200 franków.

Królewicz Następca tronu Szwedzkiego wziął w posagu za swą małżonką pałac Galiera w Bononii, w którym znayduie się wyborny zbiór obrazów z dawnieyszych czasów aż do środka wieku 16go naylepszych artystów.

Z Korfu d. 10 *Sierpnia.*

Listy z Prewesy donoszą, że Reszyd Basza wkroczył na czele 3000 woyska do Arkarnii. Grecy cofnęli się do bardzo mocnego stanowiska nad ieziorem Ozeros, o 4 godziny drogi za Missolongą i tam wszelką swoią żywność zgromadzili. Jenerał Rangos dowodzi temi woyskami, pomiędzy któremi znayduie się także 18toletni syn walecznego Karaiskaki i byli iego adjutanci. Stary Zongas osadza wzgórza Karpenisi, na które schroniły się wszystkie Greckie rodziny.

Od śmierci Mustafy-Beja znayduią się Grecy w spokoynym posiadaniu wchodnich nadbrzezow wyspy Kubea. Te okolice używaią tak wielkiey spokoyności i porządku, iż mogą nałożone przez Rząd Grecki podatki regularnie składać.

Część Greckiey eskadry krąży w wodach wyspy Kubea. Kilkanaście iey okrętów przewiozły 600 Olimpiotow z Skiatos i Skopolos na tę wyspę.

Lord Cochrane znayduie się w wodach naszych i Flotta Turecka zdaie się unikać z nim spotkania.

Od granic Tureckich d. 30 *Sierpnia.*

Sułtan przyiął Piemontskiego officera do cwiczenia jazdy. Powierzył mu urządzenie 400 jezdców, którzy składać będą część konney gwardyi Sułtana. Rzeczony officer otrzymał gratyfikacyią i szal piękny.

Dnia 1go Lipca zawinęły z Nawarynu do Alexandryi dwa woienne i dwa przewozowe okręty z 250 Greckiemi niewolnikami, którzy w potyczce pod Lemni dostali się w moc Ibrahima Baszy. Będą oni, iak dawniey przybyli Grecy, wgłąb kraiu posłanemi, gdzie wyznaczone im będą grunta i udzielone sposoby do ich uprawy. Wszyscy dowódcy i kapitani okrętów Vicekróla zawdziali mundury regularnego woyska. Siła morska zwraca teraz całą uwagę Vicekróla Założyć kazał szkołę morską i szkołę lekarską, tudzież szpital i skład. Trudni się także urządzeniem artyleryi i chce założyć szkołę inżynierów. Dnia 27 Lipca przybyli do Alexandryi Tatarzy z Stambułu; zdaie się, iż Suł-

tan nagli o wysłanie wyprawy przeciw Grecyi, która składać się będzie z 100 woiennych i przewozowych okrętów.

Dostrzegacz Smirneński donosi, że Angielska fregata Oriadna i brygi Pelikan i Alacriti odpłynęły z Korfu z poleceniem zaięcia skały Karabusa na Kandyi, która oddawna iest siedliskiem rozboyników morskich rabuiących w wodach tamecznych okręty.

Doniesienia okrętowe z Zante wzmiankuią o nowych korzyściach, które Lord Cochrane odnieść miał nad Turkami, lecz zdaią się potrzebować potwierdzenia. Rozboie morskie w wodach Greckich i Jońskich pomnażaią się bardzo.

UWIADOMIENIE.

Niżey podpisany Professor języka i literatury Francuzkiey w Uniwersytecie Krakowskim, ma honor zawiadomić Prześwietną Publiczność, iż otwiera w mieszkaniu swoiem przy Ulicy Floryańskiey pod Nrem 557 Pensyią dla Młodzieży Uniwersytetu i Licealney, gdzie wszelkie wygody, korrepetycya, i łatwość w nauczeniu się języka Francuzkiego przez ciągłą w domu konwersacyią po francuzku będą zapewnione z szczególnieyszem staraniem i dozorem.

Piotr August *Le Dru.*

UWIADOMIENIE.

Złotych Polskich 50 wynagrodzić obiecuie się temu, kto odda zgubiony (idąc od W. Kantego Woynarowskiego z kamienicy do mieszkania moiego w Ulicę Rożaną pod L. 617) Oblig oryginalny na Summę 12 Tysięcy początkową, a po upłaceniu zł. 2500 na zł. 9500 resztuiącą, wydany dnia 8go Lipca 1799 r. w Krakowie przez niegdyś Jana Kantego Morsztyna i w Akta Ziemskie Krakowskie w Xiędze 12 Akt nowych czynności wieczystych folio 463 pod L. 296 intabulowany na Goszycach Wsi. Podpisana Oblig ten zgubiła ieszcze w r. 1823. Spóźniła się przez nieznaiomość z tem uwiadomieniem Publiczności. Ze zaś pomimo wszelkich dowodów innych ma zaprzeczoną wypłatę swey summki, przeto szuka litości prosząc w czyim ręku ten Oblig mógłby bydź, aby oddany był w Krakowie do Kamienicy W. Lebowskiey pod Nrem 483 na 2gie piętro.

Marcyanna *Nieradzka.*

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Uwiadomia Publiczność, że z Rozporządzenia Senatu z dnia 19 b. m. Nr. 4291 dnia 27 b. m. w godzinach przedpołudniowych w Wydziale Dochodów Publicznych i Skarbu odbędzie się licytacyia trzechletnie od dnia 29 b. m. terminu S. Michała zaczynać maiącey dzierżawy Austeryi pod Krakowem Wodki zwaney z propinacyią i gruntami w Dąbiu do niey należącemi. Licytacyia ta zacznie się od Summy czynszu każdo-rocznego złp. 443 gr. 19. Licytować chcący każdy obowiązany będzie przed zaczęciem licytacyi złożyć pro Vadio dziesiątą część tey Summy, to iest złp. 44 gr. 11. O dalszych w runkach do tey dzierżawy w Wydziale Dochodów Publicznych i Skarbu każdego czasu dowiedzieć się może.

W Krakowie dnia 19 Września 1827 r. X. *Bystrzanowski.*

Marcisiewicz, Adjunkt Wydz.

W Krakowie za Nową Bramą na publicznym targu we Wtorek dnia 25 Września r. b. o godzinie 10tey ranney sprzedaż przez publiczną licytacyią krów 5, zaraz za gotową wypłatę w monecie Courant, odbędzie się.

W Krakowie dnia 20 Września 1827 r. *Skorczyński*, Kom: Sąd.

Komornik Sądowy uwiadomia Publiczność, iż dnia 25 Września r. b. o godzinie 9tey ranney, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey przez publiczną licytacyią wydzierżawienie Dochodów na lat trzy Domu pod L. 418 w Krakowie przy Ulicy Rogackiey sytuowanego; chęć licytowania maiący zaopatrzeni w Vadium złp. 80 w Domu powyżey wyrażonym zechcą się stawić, gdzie warunki licytacyi odczytane zostaną.

W Krakowie dnia 22 Września 1827 r. J. *Słodkowski*, Kom: Sąd.